

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษา

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย
ให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

★ ★ ★

11/12/สปช.

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

ที่ (สปท) ๘๗/๙๗๒๕๖๐

(สำเนา)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก พหล สง่าเนตร	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก พอพล มณีรินทร์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
และผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๔. พลอากาศเอก วัชร มณีฉาย	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบุทาทุกา	โฆษกกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ
๗. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	กรรมการ
๘. พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก ครุฑาพิทย์ กุญชร ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๐. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	กรรมการ
๑๑. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๒. นายณัฐ ชพานนท์	กรรมการ
๑๓. นายประยูร เขียววัฒนา	กรรมการ
๑๔. พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	กรรมการ
๑๕. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	กรรมการ
๑๖. พลเอก วุฒินันท์ สีลายุทธ	กรรมการ
๑๗. นายสมเดช นิลพันธุ์	กรรมการ
๑๘. พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	กรรมการ
๑๙. นายอุทัย เลาทวีเชียร	กรรมการ
๒๐. นายวินัย ตะห์ตัน	เลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิวัฒน์ ศัลยกำธร

(นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร)

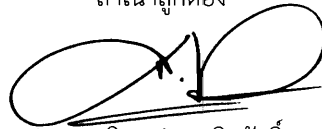
ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

สุภาพร/ร่าง

สุดาพร/พิมพ์

สวีณา/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา

เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๑.๑ เรื่องที่คณะกรรมการธิการเห็นว่าเป็นประเด็นสมควรปฏิรูป เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย ให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”	๑
๑.๒ เงื่อนไขสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาปฐมวัย	๑
๑.๓ ความจำเป็นของการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษา ปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ	๑
๑.๔ ปัญหาและสถานการณ์ท้าทายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย	๓
๑.๕ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของประเทศ ที่ส่งผลให้การพัฒนา เด็กปฐมวัยไม่เป็นไปตามหลักการที่ควร	๔
๒. วิธีการปฏิรูป	๕
๒.๑ วิเคราะห์ จัดทำแนวทางเกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป	๕
๒.๒ แนวทางแก้ไข	๖
๒.๒.๑ วางหลักการของประเทศด้วยการออกกฎหมาย “พระราชบัญญัติการปฐมวัยแห่งชาติ”	๖
๒.๒.๒ วิธีการปฏิรูป	๑๓
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๑๔
๓.๑ ระยะที่ ๑	๑๔
๓.๒ ระยะที่ ๒	๑๔
๓.๓ ระยะที่ ๓	๑๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ (กรณีที่ต้องใช้งบประมาณ)	๑๔
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๔
๖. ข้อเสนอแนะ	๑๔
๗. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี)	๑๕
๘. ตารางรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัด การศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”	๑๗
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางแสดงสมรรถนะ/คุณภาพชีวิตและบทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริมในแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย	๒๐
ภาคผนวก ข รายชื่อคณะกรรมการ คณะที่ปรึกษา และคณะทำงาน คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา	๒๕
ภาคผนวก ค รายชื่อคณะผู้จัดทำรายงาน	๒๗

รายงานของ

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

๑. แผนการปฏิรูป

๑.๑ เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าประเด็นสมควรปฏิรูป โดยคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ คือ เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

๑.๒ เงื่อนไขสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญไทยบัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก ดังความในมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งและวรรคสองที่ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ยังเน้นย้ำในมาตรา ๒๕๘ จ.ว่า “ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆให้เกิดผล โดยด้านการศึกษา นั้น ความใน (๑) กำหนดให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

๑.๓ ความจำเป็นของการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ

๑.๓.๑ วิสัยทัศน์และความสำคัญของปฐมวัย

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อพัฒนาการทางสมอง อุนิสัย และทักษะสำคัญของชีวิต เป็นเสมือนช่วงวางเสาเข็มของชีวิต จึงเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตของบุคคล อันมีผลต่อความมั่นคงสูงสุดของชาติในระยะยาว

มีงานวิจัยจากทั่วโลกโดยเฉพาะจาก Center on the Developing Child ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ชี้ว่า

๑) พัฒนาการทางสมองมีอัตราการพัฒนาสูงสุดในช่วงแรกเกิดถึง ๖ ปี

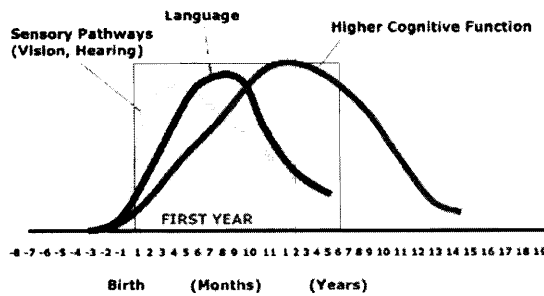
๒) ช่วงปฐมวัยเป็นระยะอ่อนไหวของพัฒนาการสมอง (Sensitive Period) มีความไวต่อผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ มาก

ดังนั้น หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องในช่วงเวลาดังกล่าว จะเป็นการยากลำบากมากที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองคุณภาพเพราะขาดรากฐานที่สำคัญของชีวิต เนื่องจากช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนารากฐานได้ผ่านไปแล้ว¹

¹ Erluer, ๒๐๐๓ อ้างถึงใน พัชรีย์ ผลโยธิน , ๒๕๕๖

Human Brain Development

Neural Connections for Different Functions Develop Sequentially

๑.๓.๒ การลงทุนในปฐมวัยให้ผลตอบแทนคุ้มค่าที่สุด ถึง ๗ เท่าของการลงทุน

จากการวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. James Heckman จากมหาวิทยาลัยชิคาโก สหรัฐอเมริกา ผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ค.ศ. ๒๐๐๐ ชี้ว่า การลงทุนในช่วงปฐมวัยจะมีผลครอบคลุมทุกมิติของชีวิต ทั้งในด้านสุขภาพกายและใจ เพิ่มสมรรถนะในการเรียนรู้และการทำงาน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับบุคคลและสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ลดปัญหาสังคมและอาชญากรรม ฯลฯ ซึ่งทำให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในช่วงปฐมวัยสูงถึง ๗ เท่าของการลงทุน

๑.๓.๓ สถานการณ์ของโลกและสังคมในศตวรรษใหม่เรียกร้องให้เด็กรุ่นใหม่ต้องมีทักษะใหม่

ในโลกที่เทคโนโลยีขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยากนั้น นักวิชาการระดับโลกจาก P๒๑ Partnership for ๒๑st Century Learning นำเสนอว่า มนุษย์ที่จะดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษใหม่ได้ จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่เรียกว่า “ทักษะศตวรรษที่ ๒๑” ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร เป็นต้น

นอกจากคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ยังมีคุณสมบัติสำคัญที่จำเป็นต้องมี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสังคมไทย การยึดหลักหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การประสานความร่วมมือ การสร้างสันติภาพ ฯลฯ ซึ่งคุณสมบัติทั้งหมดเหล่านี้ เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการทั่วโลกแล้วว่า ต้องได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ปฐมวัย ต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่

การให้ความสำคัญและดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการทางวิชาการอย่างจริงจัง จึงจะทำให้เด็กไทยเติบโตเป็นพลเมืองคุณภาพและนำพาสังคมไทยให้อยู่ได้อย่างเข้มแข็งมั่นคงในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๓.๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อรองรับสังคมสูงอายุไทยที่กำลังเคลื่อนตัวมาอย่างรวดเร็ว

ในช่วงประมาณ พ.ศ.๒๕๗๓ สังคมไทยจะเป็นสังคมสูงอายุสมบูรณ์แบบ ที่มีประชากรประมาณ ๒๕% ของจำนวนประชากรรวมเป็นผู้สูงอายุวัยเกินกว่า ๖๐ ปี ดังนั้น ในภาวะการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นคนในวัยทำงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะแบกรับภารกิจดูแลสังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบได้ โดยศูนย์วิจัยธนาคารไทยพาณิชย์ชี้ว่า หากจะแบกรับสภาพสังคมสูงอายุสมบูรณ์แบบได้ เด็กในวันนี้จะต้องมีความสามารถในการสร้างผลิตผล (productivity) มากกว่า ๑ เท่าของคนรุ่นพ่อแม่

จากสภาพบริบทและเหตุผลสำคัญดังกล่าวข้างต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สังคมไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยปละละเลยให้เด็กพัฒนาไปตามสภาพ

เงื่อนไขชีวิตของเด็กแต่ละคน หากจะต้องระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ของสังคมไทยให้เข้มแข็งโดยทั่วถึงและเสมอภาค เพื่อเป็นรากฐานของประเทศไทยที่เข้มแข็งยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๑.๔ ปัญหาและสถานการณ์ท้าทายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย

๑.๔.๑ สภาพปัญหาในช่วงปฐมวัย : พบพัฒนาการล่าช้าและมีความพิการประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้น

แม้ว่าหลายฝ่ายตระหนักดีถึงความสำคัญของการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก แต่การดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยในปัจจุบัน ก็ยังเผชิญกับปัญหาหลายด้าน ดังสรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

- ๑) เด็กช่วงวัย ๑-๓ ปี มีพัฒนาการโดยรวมไม่สมวัย ร้อยละ ๒๕ และช่วง ๔-๕ ปี ไม่สมวัยถึงร้อยละ ๔๒^๒
- ๒) เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านภาษาล่าช้าถึงร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งจะมีเพียงร้อยละ ๕ ถึง ๑๕^๓
- ๓) โรคอ้วนในเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยทั่วโลก^๔
- ๔) เด็กปฐมวัยร้อยละ ๖.๓ ต่ำ ร้อยละ ๔.๘ มีน้ำหนักน้อย และร้อยละ ๒.๗ ผอม ภาวะทุโภชนาการรุนแรงจนเตี้ยแคระแกร็นในช่วง ๒ ปีแรก จะส่งผลกระทบต่อระดับไอคิวเมื่อโตขึ้น^๕
- ๕) เด็กพิการช่วงปฐมวัยที่มีความพิการซ้ำซ้อนเพิ่มขึ้น จากโรคลมชัก โรคราลัสซีเมีย โรคขาดสารไอโอดีน และเด็กมีภาวะทางจิต^๖

๑.๔.๒ ผลกระทบจากพัฒนาการที่ล่าช้าของเด็กปฐมวัย ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่อไป

- ๑) ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กประถม วัย ๖ ถึง ๑๑ ปี ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยมีเด็กที่ต้องได้รับการพัฒนาถึง ร้อยละ ๒๖ และเด็กที่ควรได้รับการพัฒนาอีกร้อยละ ๔๖ ซึ่งมีทั้งปัญหาการปรับตัว การควบคุมอารมณ์ การยอมรับถูกผิดและความมุ่งมั่นพยายาม^๗
- ๒) ระดับสติปัญญาเด็กประถม วัย ๖-๑๒ ปี ร้อยละ ๒๘ มีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่ ๙๐^๘
- ๓) ในปี ๕๙ ไอคิวเด็ก ป.๑ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ๓๒ เปอร์เซนต์ ไอคิวอยู่ในเกณฑ์บกพร่องต่ำกว่า ๗๐ ถึงร้อยละ ๕.๘ ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ร้อยละ ๒^๙
- ๔) เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๑๕ เป็นเด็กที่สมาธิสั้น ออทิสติก และมีปัญหาด้านอารมณ์^{๑๐}

^๒ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

^๓ การสำรวจของกรมอนามัย พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๕๒

^๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๖)

^๕ “พัฒนาการเด็กปฐมวัย รากแก้วแห่งชีวิต”, สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) (๒๕๕๗)

^๖ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (บ้านเฟื่องฟ้า)

^๗ กรมสุขภาพจิต (๒๕๕๔)

^๘ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๕๔)

^๙ ข่าวกระทรวงสาธารณสุข (www.thaigov.go.th)

^{๑๐} ข่าวกระทรวงสาธารณสุข (www.thaigov.go.th)

๕) เด็กไทยโดยรวมมีความฉลาดทางอารมณ์ เฉลี่ยต่ำกว่าปกติในรอบ ๑๐ ปี ความมุ่งมั่น ความพยายามลดน้อยลง คุณธรรมจริยธรรมลดน้อยลง¹¹

๖) เด็กไทย ๔๘ เปอร์เซ็นต์มีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ¹²

๗) เด็กไทยติดเกมร้อยละ ๑๓ ถึงขั้นคลั่งไคล้ร้อยละ ๑๕ เฉลี่ย ๓.๑ ชั่วโมง ต่อวันอันดับ ๑ ของเอเชีย¹³ เสียเงินเฉลี่ยคนละ ๑,๑๖๐ บาทต่อเดือนคิดเป็นความเสียหายทางเศรษฐกิจปีละ ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท¹⁴

๘) เด็กไทยเฉลี่ย ๑ ใน ๕ มีเพศสัมพันธ์ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๒๐ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๗ และประถมศึกษาร้อยละ ๑๔ วัยรุ่นหญิงทุก ๑,๐๐๐ คนจะกลายเป็นแม่วัยใส ๕๔ คน เฉพาะปี ๒๕๕๔ มีแม่วัยใสให้กำเนิดลูก ๑๒๙,๐๐๐ คน¹⁵

๙) เด็กมัธยมศึกษาตอนต้นที่ดื่มเหล้าร้อยละ ๑๖ เล่นพนันร้อยละ ๑๔ พบเห็นการเสพยาในโรงเรียน ร้อยละ ๒๐ และพบเห็นการพกอาวุธในโรงเรียนร้อยละ ๓๕ เด็กวัยรุ่นร้อยละ ๒๐ สูบบุหรี่ร้อยละ ๒๕ ดื่มสุรา¹⁶

๑๐) เด็กต่ำกว่า ๑๕ ปี ติดยา ๗.๔ ใน ๑,๐๐๐ คน วัย ๑๖-๒๐ ปีติดยา ๓๒.๘ ใน ๑,๐๐๐ คน¹⁷

๑๑) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ค่า O-NET เฉลี่ยไม่ถึง ๕๐ คะแนน¹⁸

๑๒) PISA ได้เป็นอันดับที่ ๕๑ ของประเทศในกลุ่ม OECD ที่เข้าร่วมวัดผล¹⁹

**ปัญหาเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นผลกระทบที่ต่อเนื่องมาจากการพัฒนาที่ไม่ได้คุณภาพในช่วงปฐมวัย
นั่นเอง**

**๑.๕ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของประเทศที่ส่งผลให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่เป็นไปตาม
หลักการที่ควร**

๑.๕.๑ สังคมยังไม่ยึดมั่นในหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แม้ประเทศไทยจะมีมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาการและหน่วยงานองค์กรต่างๆที่ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ แต่ที่ผ่านมามีการบริหารจัดการการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในภาพรวม ไม่ได้มุ่งเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นรากฐานที่มั่นคงระยะยาวของประเทศ กลับปล่อยให้ไปไปตามสภาพของครอบครัวรับผิดชอบกันเอง เช่น การให้นมแม่ การลาคลอดเพื่อเลี้ยงลูกทำให้คุณภาพเด็กปฐมวัยเป็นไปดังปัญหาในข้อ ๑.๔

¹¹ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุปี (๒๕๕๖)

¹² โครงการพัฒนาสติปัญญาเด็กไทย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๕๔)

¹³ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ (๒๕๕๖)

¹⁴ โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (๒๕๕๖)

¹⁵ Child Watch (๒๕๕๔)

¹⁶ Child Watch (๒๕๕๔)

¹⁷ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

¹⁸ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๕๔)

¹⁹ โครงการพัฒนาสติปัญญาเด็กไทย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๕๔)

รวมทั้ง ไม่ได้ใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงานอย่างแท้จริง ไม่ยึดมั่นตามหลักการที่ควรจะเป็น เช่น ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับยังยอมให้มิโนโยบายเร่งเรียนเขียนอ่านในเด็กปฐมวัยอยู่ทั่วไปจนกลายเป็นกระแสค่านิยมของพ่อแม่ เป็นผลให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาตามที่ถูกที่ควร เด็กเครียด ไม่มีความสุข และขาดโอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นและฝังรากไว้ในช่วงปฐมวัยจนประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างขาดทิศทาง

๑.๕.๒ การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยยังขาดเอกภาพและประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันมีกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยอย่างน้อย ๔ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย แต่ปัญหาคือการขาดเอกภาพและประสิทธิภาพในการบูรณาการงานภาพรวม เนื่องจากข้อเท็จจริงคือ ภารกิจในการดูแลเด็กปฐมวัย ไม่ได้เป็นภารกิจหลักของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง มีลักษณะเป็น”งานฝาก” และมีลักษณะต่างคนต่างทำ แต่ละหน่วยงานต่างมีตัวชี้วัดและมาตรฐานของตนเองที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ บุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยมีจำกัดมากในแต่ละกระทรวง เช่น ในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ) และในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีบุคลากรเพียงไม่เกิน ๕ คนเท่านั้น

แม้ว่าจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดนโยบายการพัฒนาดูแลเด็กปฐมวัย แต่ก็ยังขาดกลไกในการประสานงาน พัฒนาวิชาการ กำกับ ติดตามและผลักดันการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่างๆ ให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ จากตัวอย่างในการประเมินคุณภาพศูนย์เด็กเล็กของ สมศ. (แม้ว่าวิธีการประเมินคุณภาพของสมศ.จะเป็นประเด็นที่ได้รับการวิจารณ์ว่าควรปรับปรุงอย่างยิ่ง อีกทั้งผลการประเมินการศึกษาโดย สมศ. ที่ทำการประเมินในระดับต่าง ๆ เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ที่ผลการประเมินของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ "ดี หรือพอใช้" แต่กลับพบว่าการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของไทยโดยสถาบันต่างๆยังคงมีแนวโน้มที่ไม่ดีอย่างต่อเนื่อง) ที่พบว่า ศูนย์เด็กเล็กซึ่งมีจำนวน ๑๙,๘๒๐ แห่งทั่วประเทศ อยู่ในเกณฑ์ "พอใช้ ต้องปรับปรุง หรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน" ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนศูนย์ทั้งหมด ดังนั้น ด้วยคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเช่นนี้ ย่อมไม่น่าแปลกใจที่เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการล่าช้าถึง ๒๕-๓๐% ต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนาน จึงถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลและพัฒนาเด็ก “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานของชีวิต เป็นรากฐานของการสร้างประชากรและความมั่นคงของชาติอย่างจริงจัง ประเทศไทยไม่อาจรอได้อีกต่อไปแล้ว

๒. แนวทางการปฏิรูป

๒.๑ การวิเคราะห์ จัดทำแนวทางเกี่ยวกับเรื่องปฏิรูป

ในการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีการตั้งคณะทำงานขึ้นมาดำเนินการศึกษาทั้งเอกสาร งานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ มีการประชุมและจัดสัมมนาเพื่อรับฟังปัญหา สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเข้าร่วมการสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเด็กปฐมวัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประมวลจัดทำเป็นแนวทางในการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๒.๒ แนวทางแก้ไข

ผลจากการพิจารณาศึกษา คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยสรุปได้ ดังนี้

๒.๒.๑ **วาทหลักการของประเทศในการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยการออกกฎหมาย “พระราชบัญญัติการปฐมวัยแห่งชาติ” ตามหลักการดังต่อไปนี้**

๑) ความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อพัฒนาการทางสมอง อุนิสัย และทักษะสำคัญของชีวิต เพราะเป็นวัยที่สมองมีอัตราการพัฒนาและการเรียนรู้สูงสุด และเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตของบุคคล อันมีผลต่อความมั่นคงสูงสุดของชาติในระยะยาว

แต่สถานการณ์เด็กปฐมวัยของชาติที่ผ่านมาและในปัจจุบันไม่อยู่ในระดับที่ดี และมีความเสี่ยงอย่างสูงต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาว โดยที่มีข้อมูลแสดงชัดถึงคุณภาพของเด็กปฐมวัย และเด็กวัยประถมศึกษา วัยรุ่น และเยาวชนของชาติที่อยู่ในระดับไม่ดีอย่างมาก ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาในช่วงปฐมวัยที่ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์

ปัญหาการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นเกิดจากปัจจัยหลายประการแต่ปัญหาที่สำคัญในลำดับต้นคืองานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องบูรณาการงานจากหลายหน่วยงานมาก แต่ยังไม่สามารถบูรณาการงานของทุกฝ่าย ทุกระดับ ให้เป็นเอกภาพมีประสิทธิภาพ ดังนั้นตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานงานพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็น “งานฝัก” ของหน่วยงานหลายหน่วยงานในหลายกระทรวงที่ไม่ได้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

๒) พันธกิจหลัก

ต้องสร้างหลักประกันให้เด็กปฐมวัยทุกคน ได้รับการปกป้องคุ้มครอง การดูแล การพัฒนา และการศึกษา อย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเท่าเทียมตามหลักวิชาการโดยให้มีระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น ชุมชน จนถึงครอบครัว ให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ

๓) หลักการปฏิรูปการปฐมวัยของชาติ

ประกอบด้วยหลักการใหญ่ ๔ หลัก คือ ๓.๑) หลักการพื้นฐาน ๓.๒) หลักมาตรฐานคุณภาพ ๓.๓) หลักการสร้างและพัฒนาคุณภาพ ๓.๔) หลักการขับเคลื่อนการปฏิรูป ซึ่งแสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

๓.๑) หลักการพื้นฐาน

๓.๑.๑) ระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ดังนี้

- (๑) การพัฒนาทารกในครรภ์มารดา
- (๒) การพัฒนาเด็กวัยแรกเกิด ถึง ก่อน ๓ ปีบริบูรณ์ ซึ่งเรียกว่า เด็กวัยเด็กเล็ก
- (๓) การพัฒนาเด็กวัย ๓ ปีบริบูรณ์ ถึงก่อน ๖ ปีบริบูรณ์ ซึ่งเรียกว่า เด็กวัย

อนุบาล

(๔) การพัฒนาเด็กวัย ๖ ปีบริบูรณ์ถึงก่อน ๘ ปีบริบูรณ์ ซึ่งเรียกว่าเด็กวัยช่วงรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษา

๓.๑.๒) การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีเป้าหมาย ดังนี้

- (๑) เด็กอยู่รอดปลอดภัย มีความมั่นคง สุขสบายทางร่างกายและจิตใจ
- (๒) เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดูแลและพึ่งตนเองได้ตามวัย
- (๓) เด็กมีพัฒนาการในการเรียนรู้ สอดคล้องกับธรรมชาติการทำงานของสมอง โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะสมองด้านการบริหารจัดการชีวิต
- (๔) เด็กซึมซับคุณค่า สุนทรียภาพ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น
- (๕) เด็กมีวินัยกำกับตนเองได้ เคารพตนเอง เคารพในผู้อื่นและสภาพแวดล้อม สามารถเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม
- (๖) เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาต่อไป

๓.๑.๓) การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ยึดหลักการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องมุ่งสู่ประโยชน์สูงสุดของเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมเป็นอันดับแรก

(๒) ต้องให้การปกป้องคุ้มครอง สร้างความผูกพันที่ดีระหว่างเด็กและผู้ดูแลเด็ก และไม่สร้างภาวะกดดันต่อเด็ก

(๓) ต้องเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และราบรื่นโดยเฉพาะในช่วงรอยต่อของแต่ละช่วงอายุ

(๔) ต้องส่งเสริมพัฒนาการด้วยวิธีการเชิงบวกอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และการพัฒนาทักษะสมองด้านการบริหารจัดการชีวิต

(๕) ต้องครอบคลุมความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการพิเศษ ความบกพร่องในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความแตกต่างทางบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม

(๖) ต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการด้านปฐมวัย และด้านประสาทวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขผ่านการเล่น การฟัง การพูด การอ่าน และกิจกรรมที่ได้ลงมือทำ อย่างเหมาะสมตามวัย

(๗) ต้องมีระบบการประเมินผลและการคัดกรองเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ในการป้องกัน ส่งเสริม รักษา พื้นฟูสมรรถภาพ และมีระบบฐานข้อมูลและระบบการส่งต่อข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล

(๘) ต้องเสริมพลังบทบาทของบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครอบครัว และสร้างการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบของชุมชน สังคมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓.๑.๔) ให้มีการระดมความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ความสำคัญของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่นเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓.๑.๕) ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิตามกฎหมายในการจัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย และได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

(๑) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับการจัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓.๒) หลักมาตรฐานคุณภาพ

๓.๒.๑) ให้มีหลักการและมาตรฐานกลางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บุคคลและหน่วยงานทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับต้องใช้ร่วมกันซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดแบ่งช่วงวัยของเด็กปฐมวัย แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัย คุณภาพ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัย และคุณภาพที่พึงประสงค์ซึ่งคาดหวังให้เกิดขึ้น ทั้งในสถานบริการอนามัยแม่และเด็ก และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่ง

๓.๒.๒) ให้มีการกำหนดหลักการและแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

(๑) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ให้เด็กดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

(๒) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคนให้มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีวินัย และสามารถพึ่งตนเองได้ตามวัย

(๓) ให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสอดคล้องต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กเล็ก วัยอนุบาล จนถึงรอยต่อเชื่อมระหว่างวัยอนุบาลกับประถมศึกษา

(๔) ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ประสาทสัมผัส และร่างกายของเด็ก มีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของเด็ก และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้

(๕) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ในกิจกรรม กิจวัตร และการทำงานในชีวิตประจำวันของเด็กเป็นหลัก

(๖) มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความถนัด ความต้องการ ความสนใจ และข้อจำกัดของเด็กเป็นรายบุคคล มีการจัดทำหลักสูตรรายบุคคลสำหรับเด็กที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

(๗) มีการประเมินผลพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลาย สม่าเสมอ และต่อเนื่อง โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว มีการนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และที่บ้าน

(๘) มีการจัดทำกระบวนการส่งต่อข้อมูลรายบุคคลของเด็กที่มีความแม่นยำ และต่อเนื่อง

๓.๓) หลักการสร้างและพัฒนาคุณภาพ

๓.๓.๑) ให้มีระบบการบริหารหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นวงจรวิจัยและพัฒนาที่ต่อเนื่องครอบคลุมตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร การส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ การกำกับติดตาม การประเมินการใช้หลักสูตรและประเมินผลที่เกิดกับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยให้เป็นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับ

๓.๓.๒) ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการนิเทศภายในและภายนอก และการจัดกลุ่มความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓.๓.๓) ให้มีการบริหารคุณภาพและการประกันคุณภาพการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จัดทำโดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด ที่สร้างความมั่นใจว่าเด็กปฐมวัยในความรับผิดชอบทุกคนจะมีสุขภาวะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างครบถ้วน

๓.๓.๔) ให้มีการประเมินการประกันคุณภาพการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานภายนอกที่มีอำนาจตามกฎหมายตามคำร้องขอของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานต้นสังกัด

๓.๓.๕) ให้มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาหลักสูตรและแผนการประกันคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนบุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างน้อย

๓.๓.๖) ให้มีระบบการจัดหา พัฒนา อำนวยรักษาบุคลากร และกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ บุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ เพียงพอ และทั่วถึง

๓.๓.๗) ให้มีระบบการพัฒนาผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กที่บ้านให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยในบริบทของครอบครัว และสามารถร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

๓.๓.๘) ให้มีระบบการจัดทำคู่มือ ชุดความรู้ สื่อ และอุปกรณ์ที่จำเป็นตามหลักวิชาการ ที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะให้กับบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กที่บ้านอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

๓.๔) หลักการขับเคลื่อนการปฏิรูป

๓.๔.๑) ให้รัฐต้องรับผิดชอบตามกฎหมายต่อหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดี สามารถเจริญเติบโตตามวัย ตั้งแต่ทารกในครรภ์ เด็กวัยเด็กเล็ก เด็กวัยเด็กอนุบาล และเด็กช่วงรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษา ตลอดจนมีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้และจัดการชีวิต มีวินัย มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัย และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา

(๒) ให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรภ์ การดูแลทารกในครรภ์ และการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่คู่สมรส ประชากรวัยเจริญพันธุ์ และสาธารณชนทั่วไป

(๓) ส่งเสริมความรู้และสมรรถนะในการดูแลทารกในครรภ์แก่หญิงที่ตั้งครรภ์ และบุคคลในครอบครัว

(๔) ให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึง เท่าเทียม แก่หญิงที่ตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ และให้ได้รับสารอาหารที่สำคัญครบถ้วน รวมทั้งมีการเฝ้าระวังความผิดปกติของทารกในครรภ์

(๕) ส่งเสริมให้มารดาดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ในช่วงเวลาที่มารดาคลอตามที่มีกฎหมายกำหนด ให้ทารกได้รับนมแม่อย่างเดียวยอย่างน้อย ๖ เดือนนับตั้งแต่แรกคลอด ส่งเสริมให้บิดาได้ร่วมดูแลบุตรที่เป็นทารกให้มากที่สุดตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้สถานประกอบการที่มารดาทำงานอยู่ จัดโอกาสให้มารดาให้นมแม่แก่ทารก

(๖) ให้ความรู้ ส่งเสริมสมรรถนะ และมีมาตรการที่ส่งเสริมให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัวของเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ชุมชนและองค์กรในชุมชน ทำการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักวิชาการพัฒนาเด็กปฐมวัย ร่วมกันป้องกันคุ้มครอง สร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับโภชนาการที่ดีเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุ อีกทั้งจัดให้เด็กปฐมวัยได้รับวัคซีน และการสร้างภูมิคุ้มกันที่สำคัญครบถ้วน

(๘) จัดให้มีการตรวจคัดกรองเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที และจัดให้เด็กเหล่านี้ได้รับสิทธิและโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ และสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษา ที่สอดคล้อง เหมาะสม กับความต้องการและความจำเป็น

(๙) ทำให้เด็กในช่วงรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับวัยประถมศึกษา ได้รับการพัฒนาตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย และได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างมีความสุข ราบรื่น

(๑๐) ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกภาคส่วนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานและผลการดำเนินการต่อสาธารณะและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยง่าย

(๑๑) จัดให้มีระบบและหน่วยงานในการรับเรื่องร้องเรียน หรือกล่าวโทษ เกี่ยวกับความบกพร่องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย อันเนื่องมาจากผู้รับผิดชอบปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบหรือโดยทุจริตต่อหน้าที่ โดยให้มีกระบวนการพิจารณาและกระบวนการใช้สิทธิเรียกร้องและฟ้องร้อง แทนผู้เสียหาย

(๑๒) สร้างความร่วมมือและบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับ ทั้งในด้านวิชาการ ระเบียบ กลไก นโยบาย แผนงาน งบประมาณ และการปฏิบัติอย่างเป็นเอกภาพ

๓.๔.๒) ให้มีระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บูรณาการงานของหน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับตามหลักดังต่อไปนี้

(๑) มีการจัดทำและปรับปรุงโครงสร้าง กลไก ระบบ และวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติแบบบูรณาการ มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

(๒) มีนโยบายที่เป็นเอกภาพ มีแผนแม่บทในระดับชาติ มีมาตรฐานกลางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีการปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สอดคล้อง สนับสนุน และเป็นเอกภาพ

(๓) มีกลไกกลางในระดับชาติและระดับจังหวัดที่ทำหน้าที่บริหารการบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหน่วยงานของทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับ ที่ประสานการวางแผนงาน และกลั่นกรองงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องเป็นเอกภาพ

(๔) มีกลไกกลางระดับชาติที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศและระบบการสื่อสาร ที่บูรณาการข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับ มีการเชื่อมต่อข้อมูลและการสื่อสารระหว่างหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และเข้าถึงได้โดยสะดวก

(๕) ใช้องค์ความรู้ที่ทันต่อยุคสมัย และข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นฐานในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ

(๖) ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมอยู่ในโครงสร้างของการบูรณาการ และให้ได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๔.๓) ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อให้การปฏิรูปการปฐมวัยของชาติเกิดขึ้นได้จริง ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในหลักการแนวทางและวิธีที่ถูกต้อง เกิดประสิทธิผลมี ประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่อง และความมั่นคงยั่งยืน

สรุปหลักการปฏิรูปการปฐมวัยแห่งชาติ

หลักการร่างพระราชบัญญัติการปฐมวัยแห่งชาติ

๒.๒.๒ วิธีการปฏิรูป

๑) รัฐกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน

รัฐต้องตระหนักถึงคุณค่าของช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของทุนมนุษย์ไปตลอดชีวิตและดำเนินการใดๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ อย่างมีเอกภาพไปในทิศทางเดียวกัน

๒) รัฐกำหนดนิยามของช่วงปฐมวัย ที่ครอบคลุมไปถึงการดูแลเด็กในครรภ์ และให้ความสำคัญไปถึงช่วงรอยต่อจากวัยอนุบาล ไปถึงช่วงประถมต้น

หากการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่คุ้มครองไปถึงทารกในครรภ์ ก็จะเป็นการแยกส่วนและยากที่จะมีหลักประกันว่าทารกแรกเกิดจะมีคุณภาพดีทุกด้านในการตั้งต้นชีวิต

สำหรับช่วงรอยต่อระหว่างอนุบาล-ประถมศึกษา นั้น มีงานวิจัยที่ชี้ชัดว่า หากการจัดการศึกษาประถมต้นโดยคำนึงถึงพัฒนาการในช่วงรอยต่อระหว่างวัยอนุบาลกับประถมศึกษา ก็จะทำให้เด็กปฐมวัยผ่านเข้าสู่ระบบการศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการเรียนชั้นประถมศึกษาและระดับต่อ ๆ ไป ในทางตรงข้ามถ้าไม่มีการเชื่อมต่อที่ดี จะสร้างแรงกดดันกับเด็ก เด็กที่ผ่านช่วงรอยต่อนี้อย่างไม่ราบรื่น มักจะล้มเหลวในการศึกษาชั้นต่อ ๆ ไป และส่งผลถึงปัญหาพฤติกรรมอื่น ๆ ตามมาด้วย ทั้งนี้ตามที่กำหนดรายละเอียดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ.

๓) รัฐต้องสร้างกระบวนการใหม่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมทั่วไปเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดต่อชีวิตเด็ก จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีความสามารถที่จะเลี้ยงดูและพัฒนาเพื่อวางรากฐานของชีวิตเด็ก ส่วนชุมชนและสังคมทั่วไปเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก ที่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้อง

รัฐจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมทั่วไป โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทุกช่วง จัดการศึกษาแก่พ่อแม่ (Parent Education) และสังคม โดยกำกับให้เป้าหมายและวิธีการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

๔) รัฐสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อระดมทรัพยากรอันเป็นคุณ มาร่วมสร้างการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเข้มแข็ง

๕) รัฐกำหนดให้หน่วยงานที่มีอยู่เดิมทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง รับผิดชอบการส่งเสริม ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยบูรณาการกับกระทรวงที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เชื่อมโยงกัน

เนื่องจากภารกิจที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทำโดยหลายหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและมีคุณภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการ กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และบูรณาการกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชน

รวมทั้ง สร้างเครือข่ายหน่วยงานด้านวิชาการปฐมวัยเพื่อสนับสนุนความรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและการพัฒนาทุกด้านรวมทั้งด้านสมอง อย่างต่อเนื่อง

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

๓.๑ ระยะที่ ๑ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งระบบ

ทั้งนี้ ให้สอดคล้องตามหลักการการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพที่คณะกรรมการได้นำเสนอ

๓.๒ ระยะที่ ๒ เมื่อกฎหมายที่ปรับปรุง มีผลบังคับใช้

ให้ดำเนินการปรับโครงสร้างและระบบกลไกให้เกิดขึ้นจริงตามกฎหมาย

๓.๓ ระยะที่ ๓ กำกับให้ดำเนินการไปตามที่ระบุในกฎหมาย

เพื่อให้เกิดนโยบาย แผนแม่บท การปฏิบัติการของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม รวมถึงการกำกับ ติดตามและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ (กรณีที่ต้องใช้งบประมาณ)

๔.๑ งบประมาณปกติของหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวง กรม หรือหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ งบกลาง ในกรณีที่มีความจำเป็น เร่งด่วน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวง กรม หรือหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ กำหนดให้การปฏิรูปการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็น “วาระแห่งชาติ”

เนื่องจากเรื่องเด็กปฐมวัย (เด็กเล็ก) เป็นประเด็นที่รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญ และกำหนดขั้นตอนให้รัฐบาลต้องดำเนินการ คณะกรรมการฯ จึงใคร่เสนอให้เป็นเรื่องเร่งด่วน และให้เป็น “วาระแห่งชาติ” เพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ ที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติให้ยั่งยืนในระยะยาว

ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมทั้ง ครอบครัว เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่มีพลังอย่างแท้จริงในการขับเคลื่อน

๖.๒ ข้อเสนอเร่งด่วนในการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ

๖.๒.๑ เร่งรัดปรับปรุงคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้การบูรณาการระดับอำเภอ ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ ใช้กลไกประชารัฐระดับอำเภอ ในเรื่องของกายภาพ เช่น เครื่องเล่นสนาม สภาพห้องเรียน เรื่องของคุณภาพอาหาร ฯลฯ ให้การสนับสนุนศูนย์เด็กเล็กในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของผู้ดูแลเด็ก สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กกับพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

๖.๒.๒ กำหนดมาตรการและผู้รับผิดชอบในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเร่งรัดสร้างความเข้าใจและสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่ครอบครัว ครูและผู้ดูแลเด็ก ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) เน้นการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นาน ๖ เดือนให้มีอัตราส่วนสูงขึ้น
- ๒) เน้นการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็ก อาทิ การเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-Based learning) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสที่หลากหลาย เพื่อทักษะสมองด้านการบริหารจัดการชีวิต (Executive Functions) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
- ๓) การเรียนในวัยอนุบาลต้องไม่มีการเร่งเรียนเขียนอ่าน ไม่มีการบ้าน ส่งเสริมการอ่านหนังสือก่อนนอน และส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมกับพ่อแม่ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ครอบครัว และช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
- ๔) ไม่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีจอภาพในเด็กปฐมวัย ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและพัฒนาการด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และอาจเกิดโรค เช่น ออทิสติกเทียม
- ๕) ส่งเสริมให้พ่อแม่และครูเข้าใจและมีทักษะในการสร้างวินัยเชิงบวกบนพื้นฐานสัมพันธ์ภาพที่ดี ให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและเกิดความสำนึกด้วยตนเองถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ไม่ใช้การลงโทษรุนแรงไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ
- ๖) สร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างปฐมวัยกับประถมศึกษา
- ๗) ยกเลิกการสอบเข้าระดับปฐมวัย และสอบเข้าประถมปีที่ ๑ ทุกรูปแบบ และไม่ส่งเสริมการประกวดหรือการแข่งขันใด ๆ ในช่วงปฐมวัย

๗. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้สามารถปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ คณะกรรมการเสนอเห็นควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฐมวัยแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้จัดทำภายใต้หลักการปฏิรูปการปฐมวัยที่คณะกรรมการได้เสนอไว้ใน ข้อ ๒.๒.๑ นอกจากนี้ ในระหว่างที่รอให้มีการจัดทำกฎหมายดังกล่าวคณะกรรมการขอเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งระบบ ดังนี้

๗.๑ เสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในขณะนี้

- ๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓
 - ๒) พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
 - ๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
 - ๔) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
 - ๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑
- โดยเห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องฉบับต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ให้สอดคล้องกับหลักการปฏิรูปปฐมวัยที่คณะกรรมการเสนอ

๗.๒ ติดตามการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ขณะนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีทั้งที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการทางนิติบัญญัติ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ที่ต้องมีการพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกัน

ทั้งนี้ การดำเนินการทั้งหมดจะต้องอยู่ภายใต้หลักการของ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.

คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ” เพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวินัย ทะห์ลัน)

เลขาธิการกรรมการ

.....

๘. ตารางรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
เรื่อง “การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่างพระราชบัญญัติ
“การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ”	การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ	๑. รัฐกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน ๒. รัฐกำหนดนิยามของช่วงปฐมวัย ที่ครอบคลุมไปถึงการดูแลเด็กในครรภ์ และให้ความสำคัญไปถึงช่วงรอยเชื่อมต่อจากวัยอนุบาล ไปถึงช่วงประถมต้น ๓. รัฐต้องสร้างกระบวนการที่ ศ น ใหม ่ ของ พ อ แม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมทั่วไป เกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ๔. รัฐสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ	๓.๑ ระยะที่ ๑ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งระบบ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องตามหลักการการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพที่คณะกรรมการได้นำเสนอ ๓.๒ ระยะที่ ๒ เมื่อกฎหมายที่ปรับปรุง มีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินการปรับโครงสร้างและระบบกลไกให้เกิดขึ้นจริงตามกฎหมาย ๓.๓ ระยะที่ ๓ กำกับให้ดำเนินการไปตามที่ระบุในกฎหมาย เพื่อให้เกิดนโยบาย แผนแม่บท การปฏิบัติการของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม รวมถึงการกำกับ ติดตามและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	- งบประมาณปกติของหน่วยงาน ศธ. มท. อปท. สธ. พม. วธ. และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย - งบเร่งด่วน	- ศธ. มท. อปท. สธ. พม. วธ. และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย	๑. กำหนดให้การปฏิรูปการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็น “วาระแห่งชาติ” ๒. ข้อเสนอเร่งด่วนในการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ - เร่งรัดปรับปรุงคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้การบูรณาการระดับอำเภอ ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ ใช้กลไกประชารัฐระดับอำเภอ ในเรื่องต่าง ๆ - กำหนดมาตรการและผู้รับผิดชอบในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเร่งรัดความเข้าใจและสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่ครอบครัว ครู และผู้ดูแลเด็ก ในการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย	เสนอหลักการร่างกฎหมายว่าด้วยการปฐมวัยแห่งชาติ และเสนอให้มีการปรับปรุง พ.ร.บ.อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับหลักการที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลาปฏิรูป	แหล่งที่มา ของงบ ประมาณ	หน่วยงาน ที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่างพระ ราช บัญญัติ
		<p>ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อระดมทรัพยากรอันเป็นคุณมาร่วมสร้างการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเข้มแข็ง</p> <p>๕. รัฐกำหนดให้หน่วยงานที่มีอยู่เดิมทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง รับผิดชอบการส่งเสริม ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยบูรณาการกับกระทรวงที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เชื่อมโยงกัน</p>					

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงสมรรถนะ/คุณภาพชีวิตและบทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริมในแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย

ชื่อช่วงวัย	ช่วงเวลา	สมรรถนะ/คุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัย	บทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริม	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	บริบทที่แวดล้อมตัวเด็ก
ทารกในครรภ์	ปฏิสนธิ ↓ คลอด	<ul style="list-style-type: none"> เตรียมการเป็นพ่อแม่ที่มีคุณภาพ สุขภาพมารดา ทั้งร่างกายและจิตใจ(รวมทั้งก่อนการตั้งครรภ์) โภชนาการในหญิงตั้งครรภ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการเป็นพ่อแม่ที่มีคุณภาพ (ห้องเรียนพ่อแม่) ส่งเสริมสารอาหารที่จำเป็นตั้งแต่ก่อนการตั้งครรภ์ (เช่น โฟลิก) ส่งเสริมบทบาทพ่อในการดูแลมารดาและทารก ส่งเสริมโภชนาการที่ดีในหญิงตั้งครรภ์ ฝากท้องอย่างมีคุณภาพทันทีที่ทราบการตั้งครรภ์ (รวมทั้งการคัดกรองและสร้างเสริมภูมิคุ้มกันที่จำเป็น) กระตุ้นประสาทสัมผัสทารก ตั้งแต่ในครรภ์มารดา สร้างเสริมบรรยากาศที่เหมาะสมและมีสุขภาพที่ดีต่อมารดาที่ตั้งครรภ์ 	สธ./ พม./	ศธ /วธ. มท./ แรงงาน/ ยธ. มูลนิธิ/ สมาคมที่เกี่ยวข้อง กับเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> ครอบครัว / โรงพยาบาล/ สถานีอนามัย สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/บ้านรับเลี้ยงเด็ก
วัยเด็กเล็ก	แรกเกิด ↓ ๒ ปี บริบูรณ์ อย่างเข้าปีที่ ๓	<ul style="list-style-type: none"> มีพัฒนาการที่ดีเจริญเติบโตตามวัย และมีความสุข มีภูมิคุ้มกันโรค มีสมรรถนะทั้ง ๔ ด้าน ตามวัยได้แก่ 	<ul style="list-style-type: none"> เลี้ยงดูให้อยู่รอดและปลอดภัย สนับสนุนให้พ่อแม่เลี้ยงลูกด้วยตนเอง(เว้นแต่เหตุจำเป็น) ส่งเสริมให้ทารกได้กินนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า ๖ เดือน ส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสม สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้าน 	สธ./ พม./ มท.	ศธ /วธ. แรงงาน/ ยธ. มูลนิธิ/ สมาคมที่เกี่ยวข้อง กับเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> ครอบครัว โรงพยาบาล/ สถานีอนามัย สถานรับเลี้ยงเด็ก / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / บ้านรับเลี้ยงเด็ก

ชื่อช่วงวัย	ช่วงเวลา	สมรรถนะ/คุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัย	บทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริม	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	บริบทที่แวดล้อมตัวเด็ก
		<ul style="list-style-type: none"> ○ การเคลื่อนไหวและสุขภาพทางกาย ○ การรับรู้และเรียนรู้ ○ ภาษาและการสื่อความหมาย ○ อารมณ์และสังคม 	<p>ร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้เด็กมีสมรรถนะทั้ง ๔ ด้าน ตามวัย ● ดำเนินการคัดกรองให้ทราบถึงความบกพร่องของเด็กและให้ความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด ● ให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรัก ความผูกพัน ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการของสมอง ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ ● สร้างความเข้าใจว่าเด็กเรียนรู้ได้ตั้งแต่ปฏิสนธิ และเป็นการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไปและต่อเนื่อง ● ส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก ทำกิจกรรม/ เล่น ที่ส่งเสริมภาษาและการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เล่านิทาน อ่านบทกลอน ร้องรำทำเพลง ● ไม่กดดันหรือเร่งเด็กมากเกินไปจนเกินกว่าความสามารถของเด็ก ซึ่งจะ ทำให้เด็ก เกิดความเครียด และขาดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ ● ปลุกฝังและฝึกฝนให้เด็กมีวินัยในตนเอง ผ่านการทำกิจวัตรประจำวัน โดยไม่ใช้วิธีบังคับฝืนใจ หรือก้าวร้าว ทำร้ายเด็ก 			<ul style="list-style-type: none"> ● เนอร์เซอร์รี่ในโรงเรียนอนุบาล

ชื่อช่วงวัย	ช่วงเวลา	สมรรถนะ/คุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัย	บทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริม	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	บริบทที่แวดล้อมตัวเด็ก
วัยอนุบาล	๓ ปี ↓ ๕ ปี บริบูรณ์ อย่างเข้าปีที่ ๖	<ul style="list-style-type: none"> ● มีพัฒนาการที่ดีเจริญเติบโตตามวัย และมีความสุข ● มีภูมิคุ้มกันโรค ● มีสมรรถนะทั้ง ๗ ด้าน ตามวัยได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ การเคลื่อนไหวและสุขภาพทางกาย ○ พัฒนาการด้านสังคม ○ พัฒนาการด้านอารมณ์ ○ พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา ○ พัฒนาการด้านภาษา ○ พัฒนาการด้านจริยธรรม ○ พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนให้เด็กมีสมรรถนะตามวัย ● ส่งเสริม สนับสนุนให้ครอบครัว สังคม เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ● ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและยอมรับความแตกต่างระหว่างเด็ก ● สังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่อง หากพบความผิดปกติให้รีบดำเนินการพบผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ● จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ● ไม่กดดันหรือเร่งเด็กมากเกินไปจนเกินกว่าความสามารถของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็ก เกิดความเครียด และขาดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ ● ปลุกฝังและฝึกฝนให้เด็กมีวินัยในตนเอง ผ่านการทำกิจวัตรประจำวัน โดยไม่ใช้วิธีบังคับฝืนใจ หรือก้าวร้าว ทำร้ายเด็ก 	ศธ./ พม./ มท. (อปท.)	ศธ. /วธ.	<ul style="list-style-type: none"> ● ครอบครัว ● โรงพยาบาล ● รร.อนุบาล ● ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ● สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
ช่วงรอยต่อของวัย	๖ ปี ↓ ๗ ปี	<ul style="list-style-type: none"> ● มีพัฒนาการที่ดีเจริญเติบโตตามวัย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและมีสมรรถนะตามวัย ● สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็ก 	ศธ./ มท. (อปท.)	ศธ. / วธ./พม.	<ul style="list-style-type: none"> ● ครอบครัว ● โรงเรียน ● ประถมศึกษา

ชื่อช่วงวัย	ช่วงเวลา	สมรรถนะ/ คุณภาพชีวิตเด็ก ปฐมวัย	บทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริม	หน่วย งานหลัก	หน่วย งาน สนับสนุน	บริบทที่แวดล้อม ตัวเด็ก
อนุบาล ก็บวัย ประถม ศึกษา	ปรีบุรณ์ ย่างเข้า ปีที่ ๘	<ul style="list-style-type: none"> ● สุขภาพแข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค ● มีความสุขกับการเรียน สนุกกับเพื่อน และรักครู ● ปกป้องภัยจาก ภัยอันตรายต่อ ร่างกายและ จิตใจ <ul style="list-style-type: none"> ○ บุคคลที่ แวดล้อม ○ ภัยสังคม ○ สื่อสาธารณะ ● มีสมรรถนะที่ดี ในด้านต่างๆ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ การ เคลื่อนไหว และสุขภาพะ ทางกาย ○ ด้านอารมณ์ จิตใจ การมี สติยั้งคิด ไตร่ตรอง และสมาธิจด จ่อ ○ ด้านสังคม และการมี วินัยในตนเอง ○ ด้านการคิด และ สติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> ● และผู้ใกล้ชิดเด็ก ● มีมาตรการป้องกันและควบคุม โรคติดต่อและโรคระบาดในเด็ก และผู้ใกล้ชิดเด็ก ● สร้างเสริมให้เด็กมีความสุขกับ การไปโรงเรียน และทัศนคติที่ดี ต่อการเรียนรู้ ได้รับโอกาสในการ พัฒนาและการแสดงออกที่ หลากหลายตามความถนัดและ ความสามารถของเด็ก ● การจัดการศึกษาต้องสร้างการ เรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ที่ได้ สร้างสรรค์ และแก้ปัญหา ทั้ง ด้านเนื้อหาวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ประสงค์ไปพร้อมกัน ● การจัดการศึกษาต้องให้ ความสำคัญกับการกักทักษะชีวิต ที่เด็กจะได้พึ่งพาตนเอง และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นพื้นฐานของการเป็นสมาชิกที่ ดีของครอบครัว สังคม และ ชุมชน ● เนื้อหาสาระ และกระบวนการ เรียนการสอน ต้องเหมาะสมกับ ธรรมชาติการเรียนรู้ตามวัย ไม่ กัดดัน เร่งรัด เน้นการแข่งขัน มุ่ง คะแนนสอบ จนเด็กเกิด ความเครียด และขาดความมั่นคง ทางอารมณ์ ● การจัดการศึกษาต้องให้เด็ก ส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างสมดุล 			<ul style="list-style-type: none"> ● ศูนย์การเรียนรู้ ประถมศึกษา ● สื่อสาธารณะ ● ชุมชนละแวก ที่พักอาศัย ● ตลาด/ ศูนย์การค้า ● สถานที่ บริการ กิจกรรมเด็ก ● คลินิก/ โรงพยาบาล

ชื่อช่วงวัย	ช่วงเวลา	สมรรถนะ/ คุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัย	บทบาทของครอบครัว รัฐ เอกชน ประชาสังคม ที่พึงส่งเสริม	หน่วย งานหลัก	หน่วย งาน สนับสนุน	บริบทที่แวดล้อม ตัวเด็ก
		<p>แรงจูงใจ ทางบวกใน การเรียนรู้ การพัฒนา ตนเอง และ เมื่อเผชิญกับ ปัญหาและ ความขัดแย้ง</p> <p>○ ด้านภาษา การสื่อสาร การมี วิจารณญาณ ในการรับและ ส่งข่าวสาร ข้อมูล</p> <p>○ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึง ประสงค์</p> <p>○ ด้านการ การ สร้างสรรค์ และ จินตนาการ</p>	<p>ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งที่บ้านและ สถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคม ใน เรื่องการดูแล อบรม เลี้ยงดู และ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ ถูกต้อง ● สร้างเครื่องมือหรือวิธีการที่ให้ เด็กปลอดภัยจากสื่อสาธารณะที่ ไม่เหมาะสม และให้มีสื่อ สาธารณะที่ส่งเสริมสมรรถนะ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่ ทั่วถึง ● ป้องกันเด็กจากภัยสังคม และ การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของ ผู้ใหญ่หรือวัยรุ่น ● ส่งเสริมให้เด็กมีสถานที่ เวลา เพื่อน และคนดูแลในการเล่นที่ใช้ ร่างกายและประสาทสัมผัสอย่าง เต็มศักยภาพต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั่วถึง และมีความปลอดภัย ● ส่งเสริมให้เด็กได้มีสถานที่ เวลา เพื่อน และคนดูแลในการใช้ สุนทรีย์สัมผัสที่ประณีต และนำ จิตใจสู่ความชื่นบาน กล่าวหาญ เช่น ศูนย์ศิลปะ โรงละคร ฯลฯ ที่ ทั่วถึง ● รัฐต้องจัดให้มีการคัดกรองเด็กที่ ต้องการการดูแลเป็นพิเศษและ จัดให้มีการศึกษาพิเศษ ทั้งใน ลักษณะเรียนร่วม และเรียนแยก ที่เพียงพอและทั่วถึง 			

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะกรรมการ คณะที่ปรึกษา และคณะทำงาน
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๑. รายชื่อคณะกรรมการ

๑) พลอากาศเอก วัจน มณีน้อย	ประธานอนุกรรมการ
๒) พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกฤษ	รองประธานอนุกรรมการ
๓) พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๔) พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๕) นายอุทัย เลาหวิเชียร	อนุกรรมการ
๖) นางสิริกร มณีรินทร์	อนุกรรมการ
๗) นางสุภาวดี หาญเมธี	อนุกรรมการ
๘) นางธิดา พิทักษ์สินสุข	อนุกรรมการ
๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษดา ตั้งชัยศักดิ์	อนุกรรมการ
๑๐) นายศีลวัต ศุขิลวรรณ	อนุกรรมการ
๑๑) ศาสตราจารย์สุมาลี สังข์ศรี	อนุกรรมการ
๑๒) นายอาทร ทองสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๑๓) นางสาวอรลัชชา ศิวรักษ์	อนุกรรมการ
๑๔) นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ	อนุกรรมการ
๑๕) นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบุทกา	อนุกรรมการ และเลขานุการ

๒. รายชื่อที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑) นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๒) ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๓) นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๔) นายสมเดช นิลพันธุ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๕) พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๖) พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๗) ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๙) ศาสตราจารย์ชนิตา รักษาพลเมือง	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๐) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๑) นายยุกุท วงศ์ภิรมย์ศานต์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๒) นายรวิช ตาแก้ว	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๓) นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑๔) นางสาวกรกมล จึงสำราญ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

- ๑๕) นางชัญญา นุช คมกฤส
- ๑๖) พันเอก วรวิทย์ พงศ์ไพจิตร
- ๑๗) นายวณิชย์ อ่วมศรี
- ๑๘) นายสุภัทร จำปาทอง
- ๑๙) นายสุรพงษ์ จำจด
- ๒๐) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปรึกษานุกรรมาธิการ
 ปรึกษานุกรรมาธิการ
 ปรึกษานุกรรมาธิการ
 ปรึกษานุกรรมาธิการ
 ปรึกษานุกรรมาธิการ
 ปรึกษานุกรรมาธิการ

๓. คณะทำงานการปฏิรูประบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

- ๑) นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
- ๒) พลอากาศเอก วัธน มณีนัย
- ๓) นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
- ๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธุ์
- ๕) พลเอก วุฒินันท์ สีสายุทธ
- ๖) นางสาวอัญชลิตา กองอรุณ
- ๗) นางวัฒนาพร ระงับทุกข์
- ๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
- ๙) นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาตุกา
- ๑๐) นางสิริกร มณีรินทร์
- ๑๑) รองศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ
- ๑๒) รองศาสตราจารย์ชนิตา รักษ์พลเมือง
- ๑๓) รองศาสตราจารย์สุรียเดว ทรีปาตี
- ๑๔) นางสุภาวดี หาญเมธี
- ๑๕) นางธิดา พิทักษ์สินสุข
- ๑๖) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หรือผู้แทน
- ๑๗) อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน
- ๑๘) อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนหรือผู้แทน
- ๑๙) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน
- ๒๐) นายรวิช ตาแก้ว
- ๒๑) นายศีลวัต ศุขิลวรรณ
- ๒๒) นางสาวกรกมล จึงสำราญ
- ๒๓) นางชัญญา นุช คมกฤส

ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 ที่ปรึกษาคณะทำงาน
 หัวหน้าคณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงานและเลขานุการ
 คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาคผนวก ค

รายชื่อคณะผู้จัดทำรายงาน

ประธานที่ปรึกษา

- พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย

ประธานอนุกรรมการ

ที่ปรึกษา

๑. พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ
๒. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบุทก
๓. นางสิริกร มณีรินทร์
๔. นางสุภาวดี หาญเมธี
๕. นางธิดา พิทักษ์สินสุข
๖. นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ
๗. นายศีลวัต ศุขิลวรรณ

รองประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการและเลขานุการ
อนุกรรมการ
อนุกรรมการ
อนุกรรมการ
อนุกรรมการ
อนุกรรมการ

ผู้จัดทำฐานข้อมูล

- คณะทำงานการปฏิรูประบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

ผู้รวบรวมและจัดทำ (ร่าง) รายงาน

- นางสาวสุภาพร อัจเดช

วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา
